

eurecat

Centre Tecnològic de Catalunya

Usos i gestió de l'aigua en l'activitat turística

Informes del LAB IIT 1/2023

Patronat de Turisme

Diputació Tarragona

El turisme i el consum de recursos hídrics

Avui dia estem acostumats a sentir parlar de sequera i escassetat d'aigua, ja que l'estrès hídric és cada vegada més recurrent tant en molts llocs a escala global com, en particular també, a moltes zones d'Europa i, entre elles, a Catalunya.

Tot i que el turisme representa només l'1 % del consum d'aigua a nivell mundial, la relació entre el turisme i els recursos hídrics és clara i la necessitat de fer-ne un ús i gestió adequades es fa cada vegada més evident amb l'actual situació d'emergència climàtica i les afectacions que comporta tant a nivell general com a les dinàmiques turístiques actuals. Les tendències són alarmants, especialment, per al sud i sud-oest d'Europa on, a més d'un possible increment de les temperatures de 3 °C, a l'estiu podria disminuir significativament el cabal fluvial.

Sigui com sigui, reduir el consum d'aigua per part de l'activitat turística és possible. També ho és avançar cap a una gestió més eficient d'aquest recurs, i mitigar els impactes que genera l'activitat. Amb tot, el que es pot aconseguir és promoure la seva resiliència i adaptació del turisme i les destinacions turístiques a aquest nou context.

Punt de partida

Diferents estudis constaten com l'escalfament global i, en general, la situació d'emergència climàtica estan accelerant canvis en el cicle de l'aigua amb afectacions tant al mar com a la terra.

Concretament, l'augment de les temperatures comportarà un increment de l'evaporació de l'aigua, així com la desaparició de gel a les muntanyes, i, consegüentment, sequeres que poden desencadenar una situació d'escassetat, ja que impactaran en l'emmagatzematge de recursos hídrics als aqüífers i embassaments afectant a la proporció d'aigua disponible.

En contraposició, es calcula que a nivell mundial el consum d'aigua s'incrementa, aproximadament, un 1 % cada any, tal com s'ha observat en els darrers 40 anys. A més, s'estima que aquesta tendència es mantindrà fins al 2050.

Els patrons de les precipitacions també estan canviant. Cada vegada les pluges seran menys freqüents però, en canvi, més extremes i intenses. A aquesta problemàtica se li afegeix l'increment del nivell de mar i els canvis en les condicions d'entorn.

De manera concreta les destinacions de sol i platja es veuran afectades per l'increment del nivell del mar i l'erosió del seu litoral, la qual cosa pot anar en detriment del seu component recreatiu i de la satisfacció de la demanda. També, especialment, es veuran exposades amb major freqüència a episodis de restriccions d'aigua.

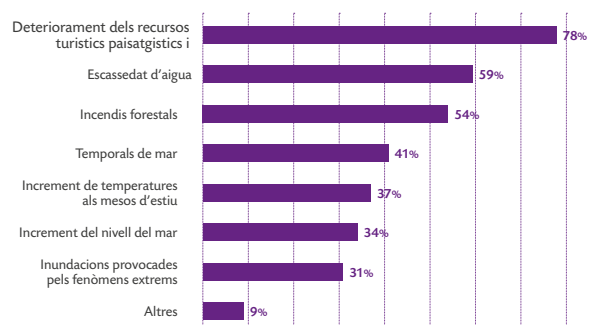
“

Especialment les destinacions de sol i platja [...] es veuran exposades amb major freqüència a episodis de restriccions d'aigua

L'escassetat d'aigua, precisament, és un dels principals impactes del canvi climàtic identificat pels agents turístics, després del deteriorament dels recursos turístics vinculats a l'entorn natural i paisatgístic.

Gràfic 1.

Factors amb un major impacte en la competitivitat turística – visió 10 anys (%)

Font:

Turisme Comunitat Valenciana i Invat.tur. (2020).

Manual para la adaptación de los destinos turísticos al cambio climático.

Recuperat de https://invattur.es/uploads/entorno_37/ficheros/626913f3572001394984318.pdf

Les conseqüències d'aquesta dinàmica climàtica també comporten altres situacions que generen efectes immediats sobre la dinàmica dels mercats turístics. Així, s'assenyala una progressiva ampliació principalment als països del Mediterrani de la temporada turística especialment a l'abril mentre que l'interès turístic al juliol caurà a causa, principalment, d'una pèrdua del confort climàtic per excés de calor. Això s'espera que es vegi reflectit en els patrons d'estacionalitat actuals on les regions costaneres del nord d'Europa experimentaran un creixement de la demanda de més d'un 5 % durant els mesos d'estiu i principis de tardor. En canvi, a les destinacions del sud s'estima una caiguda durant els mesos d'estiu que es veurà només parcialment compensada per l'increment de les visites turístiques a la primavera, tardor i hivern.

Els països europeus que es veuran més afectats per aquest canvi de dinamisme i registraran una pèrdua de fluxos són Bulgària, Grècia, Xipre, Espanya, Itàlia, Portugal i Romania.

Gràfic 2.

Pèrdues de la demanda dels principals països afectats segons els diferents escenaris d'escalfament global

	+ 1,5 °C	+ 2 °C	+ 3 °C	+ 4 °C
Bulgària	-0,28 %	-0,11 %	-0,48 %	-1,74 %
Xipre	-1,86 %	-2,69 %	-5,32 %	-8,28 %
Grècia	-0,91 %	-1,51 %	-4,07 %	-7,26 %
Espanya	-0,31 %	-0,41 %	-1,60 %	-3,14 %
Itàlia	0,03 %	0,06 %	-0,54 %	-1,69 %
Portugal	-0,50 %	-0,54 %	-1,49 %	-3,31 %

Font:

Matei, N., Garcia Leon, D., Dosio, A., Batista E Silva, F., Ribeiro Barranco, R. and Ciscar Martinez, J.C., *Regional impact of climate change on European tourism demand*, EUR 31519 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2023, ISBN 978-92-68-03925-0, doi:10.2760/899611, JRC131508.

Els agents turístics són conscients d'aquests canvis i, entre ells, els associats a la disponibilitat d'aigua i, per tant al seu ús i gestió eficient s'apunta com un dels factors prioritaris en les estratègies d'adaptació al canvi climàtic.

Actualment està vigent el **Marc Estratègic de Referència d'Adaptació al Canvi Climàtic per a l'horitzó 2030 (ESCACC30)** impulsat per l'**Oficina Catalana del Canvi Climàtic**.

 Marc Estratègic de Referència d'Adaptació al Canvi Climàtic per a l'horitzó 2030 (ESCACC30)

 Oficina Catalana del Canvi Climàtic

L'ESCACC30 concreta els objectius de reducció de la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic a través de la definició d'objectius operatius. Especificament, compta amb 18 objectius operatius per a quatre sistemes naturals; 46 objectius operatius per a deu àmbits socioeconòmics; i 12 objectius operatius per a tres territoris (interior, litoral i muntanya).

En el cas de l'activitat socioeconòmica del turisme, els objectius operatius fixats són tres:

1. Impulsar el canvi cap a un model de turisme més sostenible, menys consumidor de recursos i respectuós amb la població i el territori, tant a Catalunya com a l'exterior.

2. Impulsar la desestacionalització i diversificació de l'oferta turística.

3. Millorar la generació i la transferència de coneixement sobre els efectes del canvi climàtic en el turisme, especialment en el turisme de neu.

En l'àmbit europeu, es pot destacar, també, el projecte **IMPETUS** que té com objectiu accelerar la resposta d'Europa al canvi climàtic i definir accions concretes. Entre altres, té previst crear un espai de dades i intel·ligència per ajudar al desenvolupament d'estratègies d'adaptació i mitigació al canvi climàtic.

 IMPETUS

La relació turisme i aigua

El turisme no es caracteritza per ser una activitat econòmica que consumeixi intensivament grans quantitats d'aigua en comparació amb d'altres àmbits. Representa, aproximadament, l'1 % del consum mundial d'aigua, mentre, en canvi s'estima que l'agricultura consumeix el 70 %.

No obstant això, el turisme contribueix significativament a l'estrès hídric en zones on es desenvolupa i hi ha una escassetat d'aigua o amb taxes limitades de renovació dels aqüífers, especialment al Mediterrani europeu. Per exemple, en destinacions com Xipre o Malta el turisme incrementa la seva intensitat en el consum de l'aigua representant, aproximadament, el 7 % del consum total. Una xifra que es pot incrementar encara més en cas de zones costeres on el turisme es concentra, especialment, durant l'època estival.

A més, la despesa mitjana d'aigua que realitza un turista en comparació amb el consum per part d'un resident és molt més elevada. Concretament, pot consumir entre tres o cinc vegades més aigua que un resident. En valors absoluts, el consum d'un turista pot oscil·lar entre els 450 i 800 litres mentre que el consum domèstic a nivell europeu es situa, de mitjana, entre 80 i 150 litres per persona i dia.

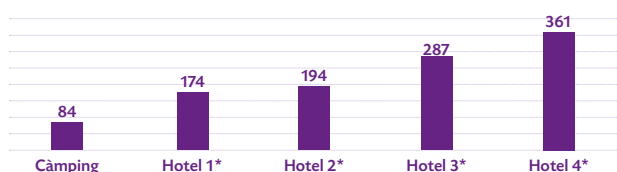
“

Un turista pot consumir entre tres o cinc vegades més aigua que un resident

Aquestes són unes dades estàndards que poden variar, naturalment, a l'alça o a la baixa, en funció de diferents factors. Per exemple, segons el tipus d'allotjament, el nombre de serveis o el grau de luxe proveït. Així, no és el mateix consum el que realitza un client en un establiment de quatre estrelles que en un de dos.

Gràfic 3.

Consum d'aigua diari segon tipologia d'allotjament (litre/turista)

Font:

Compte, S. (2023, maig 31).

Aigua i turisme a Catalunya: la innovació al servei de la gestió sostenible. Jornada LABIIT de Turisme Sostenible de les Terres de l'Ebre. L'impacte del canvi climàtic en l'ús de l'aigua, un repte actual en el sector turístic. Deltebre.

Recuperat de <https://eurecat.org/serveis/eurecatevents/jornada-tecnica-limpacte-del-canvi-climatic-en-lus-de-laigua-un-repte-actual-en-el-sector-turistic/>

Val a dir, però, que, malgrat la magnitud de les xifres mitjanes existents, en els darrers anys s'observen dinàmiques de reducció del consum per part de la demanda, Així s'observa, per exemple, en l'estudi elaborat pel **Gremi d'Hotelers de Barcelona**. Les raons que argumenten per a explicar aquesta tendència són l'aplicació i foment de mesures d'estalvi i eficiència en la gestió de l'aigua en els darrers anys.

Gremi d'hotelers de Barcelona

També s'identifica variabilitat en el consum segons el model de destinació. Per exemple, el turisme de segona residència, donada la seva distribució, comporta una extensió de la

xarxa d'abastiment, tractament i gestió de les aigües residuals que té una forta incidència en el cicle urbà de l'aigua. A més, comporta un sobredimensionament de tots aquests elements que s'utilitzen de manera estacional.

En aquest sentit, les zones d'especialització turística demanen d'unes infraestructures d'abastiment d'aigua molt més costoses i complexes que les que s'utilitzen en zones residencials.

En definitiva, la variabilitat de les dinàmiques associades al turisme en funció de les preferències i el comportament del turista i de les característiques de la destinació és decisiva i s'ha de tenir en compte per garantir una gestió eficient del cicle de l'aigua. En qualsevol cas, resulta provat que l'increment de la demanda incideix en la intensitat d'ús dels recursos hídrics i pot generar tensions en determinats moments, especialment en relació amb la capacitat de les infraestructures que tracten l'aigua i a la pròpia disponibilitat del recurs.

“

La variabilitat del comportament del turista és decisiva [...] per una gestió eficient del cicle de l'aigua

Instruments per una gestió eficient de l'aigua

El turisme, per la seva pròpia casuística, és una de les activitats econòmiques més vulnerables al canvi climàtic i a l'escassetat d'aigua. Per això, resulta imprescindible prendre aquesta amenaça com una oportunitat per poder vehicular millores en la gestió i planificació de les pròpies destinacions i negocis turístics i avançar cap a un consum i model de comportament sostenible.

Reduir el consum d'aigua en les diverses etapes de la cadena de valor és possible i l'impacte que se'n deriva és rellevant. Segons l'Organització Mundial del Turisme, desplegant mesures

d'eficiència el percentatge de l'1 % del consum d'aigua del turisme a nivell mundial es podria minimitzar fins a una quarta part.

Les empreses turístiques cada vegada són més conscients pel que fa a una gestió sostenible i optimització dels recursos hídrics, no només per reduir el seu impacte en el medi ambient sinó perquè l'estalvi d'aigua impacta directament als beneficis econòmics de l'establiment.

L'aigua representa, aproximadament, el 10 % del total de les factures dels serveis públics dels hotels. Prenent com a referència un establiment de 100 habitacions, amb l'aplicació de mesures convencionals pot passar d'un consum de 565 litres/turista i dia a 139.

Precisament, les companyies turístiques que mostren interès en la implementació de mesures de mitigació o adaptació ho fan, almenys en un inici, per reduir la seva despesa seguit d'un interès per la millora de la seva eficiència i per implementar les noves tecnologies.

L'impacte de l'adopció de **solucions d'eficiència hídrica** comencen a ser tangibles. Per exemple, **Vincci Hotels** ha aconseguit reduir la seva empremta hídrica un 11 % en el darrer any. Això ha estat gràcies, en part, al seu Pla de Gestió Sostenible de l'Aigua 2021 – 2030. També, l'**hotel Samba** ha constatat que estalvia l'equivalent al consum de 1.000 famílies l'any, la qual cosa equival a 80 piscines olímpiques.

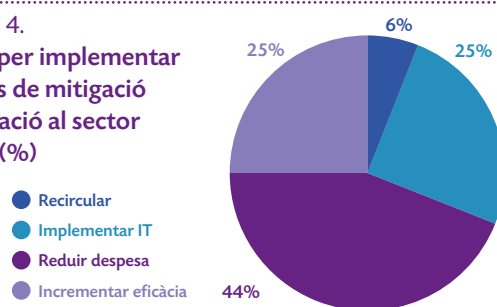
 Solucions d'eficiència hídrica

 Vincci Hotels

 Hotels Samba

Una gran part d'aquesta reducció en el consum d'aigua es pot aconseguir a través de la instal·lació -senzilla i barata- de solucions eficients com són les cisternes de doble descàrrega, els reductors de flux a les aixetes o els airejadors o, fins i tot, a través de la conscienciació sobre la freqüència en el rentat de tovalloles i llençols.

GRÀFIC 4.
Interès per implementar mesures de mitigació o adaptació al sector turístic (%)

Font:

Compte, S. (2023, maig 31).

Aigua i turisme a Catalunya: la innovació al servei de la gestió sostenible. Jornada LABIIT de Turisme Sostenible de les Terres de l'Ebre. L'impacte del canvi climàtic en l'ús de l'aigua, un repte actual en el sector turístic. Deltebre.

Recuperat de <https://eurecat.org/serveis/eurecatevents/jornada-tecnica-impacte-del-canvi-climatic-en-lus-de-laigua-un-repte-actual-en-el-sector-turistic/>

No obstant això, per tal d'optimitzar els consums, millorar la gestió i garantir els nivells de confort, és d'utilitat elaborar un Pla de Gestió Integral de l'Aigua on s'aglutinin els següents aspectes:

- Implantació de les millors tecnologies i productes més eficients (electrodomèstics i rentadores eficients, sistemes de reducció de cabal, cobertors i profunditat de piscina, cloració salina..).
- Plans de manteniment de les instal·lacions hídriques (inspecció i manteniment periòdiques i monitorització del consum d'aigua).
- Pla de reutilització de les aigües generades a l'hotel.
- Optimització d'infraestructures hídriques.
- Campanyes de sensibilització als usuaris sobre ús i consum eficient.

En definitiva, per comptar amb solucions útils i efectives és imprescindible comprendre com els fluxos d'aigua circulen i interactuen en un espai, ja sigui tancat, com és el cas d'un allotjament, o obert (territori/destinació).

“

Per comptar amb solucions útils i efectives és imprescindible comprendre com els fluxos d'aigua circulen i interactuen en un espai

De manera complementària, s'ha observat que sovint els elevats consums d'aigua estan vinculats a procediments ineficients, antics i amb poca consciència de la despesa de l'aigua.

Una problemàtica existent, compartida, en aquest cas, tant per les zones residencials com turístiques, són les fuites d'aigua no identificades. Segons un estudi de la Càtedra de turisme de la Universitat de la Laguna, aquestes poden provocar un increment de fins el 40 % del consum d'aigua.

Així, la necessitat d'inversió en noves infraestructures o en renovació de les existents especialment en entorns on el turista consumeix molta més aigua que un habitant permanent, es fa palesa. Per tant, es pot considerar que el turisme sostenible depèn, en part, de l'adequació i eficiència de noves infraestructures hidràuliques.

“

La necessitat d'inversió en noves infraestructures de depuració i reutilització d'aigua es fa palesa

En aquest sentit, Menorca ha presentat un projecte de gestió de l'aigua al Pla d'Impuls del turisme sostenible de 2023. El projecte anomenat '**Menorca Agua: proyecto de modernización de la infraestructura hidráulica**' inclou nou actuacions consensuades entre tots els ajuntaments i l'administració insular, entre les quals hi ha la modernització de la xarxa

d'abastiment d'aigua potable, la dotació de xarxes de sanejament o la millora de la gestió sostenible de l'aigua.

Menorca Agua: proyecto de modernización de la infraestructura hidráulica

La gestió directa de l'aigua en baixa, que inclou la potabilització, distribució, sanejament i depuració, sembla que comporta beneficis tant per als territoris com per els habitants, els quals els implica, també, en una corresponsabilitat. París, per exemple, va remunicipalitzar l'aigua l'any 2010 i durant el primer any va guanyar 35 milions d'euros, tot i baixar les tarifes un 8 %.

No obstant això, el model de gestió més recurrent, almenys a l'Estat espanyol, acostuma a ser el de les empreses públiques delegades mentre que només es realitza una gestió directa de l'aigua en un 10 % i solen ser municipis molt petits.

A Eivissa i Formentera per promoure una gestió integrada i sostenible de l'aigua i disposar d'un espai de participació, difusió i coneixement es va crear l'**Aliança per l'Aigua** l'any 2017. Els motius que van impulsar aquesta creació van ser, principalment, els problemes d'abastiment que patia l'illa en aquell moment, la sobreexplotació d'aqüífers, dessaladores sense funcionar i municipis amb pèrdues a la xarxa de subministrament.

Aliança per l'Aigua

En aquesta organització hi participen membres de la societat civil (ONG, Associacions de Veïns, col·legis professionals), del sector agrícola (cooperatives i associacions de productors) i d'entitats privades (associacions empresarials vinculades al sector de l'aigua i turisme). També hi ha representants d'institucions públiques (Ajuntaments i Consell).

En qualsevol cas, la gestió del cicle de l'aigua a les destinacions turístiques comporta majors costos que en les poblacions on predomina la residència permanent.

En aquest sentit, per a poder cobrir la despesa en recursos hídrics que genera el turista, més enllà del preu de l'aigua, es pot comptar amb instruments com les taxes turístiques. Aquest és el cas de les Illes Balears on l'ecotaxa és un instrument important per contribuir a la regeneració del recurs.

Mesures i solucions innovadores

La reutilització de l'aigua s'apunta com una de les millors alternatives per fer front a l'escassetat d'aigua. Això permet poder aprofitar aigua i prescindir de fonts alienes al propi territori reduint la vulnerabilitat de les empreses i els territoris.

La reutilització de l'aigua s'apunta com una de les millors alternatives per al desenvolupament sostenible

A l'Estat espanyol el 90 % total de l'aigua que es reutilitza es concentra a la Comunitat Valenciana, Múrcia, Andalusia, Illes Canàries i Illes Balears. Concretament, l'any 2022 la Comunitat Valenciana va arribar a reutilitzar un cabal de 271,54 hm³ d'aigua. Aquesta juntament amb Murcia són les dues comunitats que produeixen més de la meitat de l'aigua regenerada i que utilitzen, principalment, per al reg.

Benidorm

Similar és una iniciativa que vol desenvolupar Lloret de Mar. Aquest municipi pretén connectar els seus hotels a la xarxa d'aigua regenerada per estalviar un 40 % del consum. Aquesta serà una manera d'aprofitar l'EDAR (estació depuradora d'aigües residuals) de la que disposen, de la qual només utilitzen un 10 % o menys de l'aigua tractada.

El potencial de creixement a Catalunya en matèria de reutilització d'aigua encara és molt elevat. L'any 2023 es van reutilitzar més de

80 hectòmetres cúbics d'aigua i s'espera que a l'any 2027 es pugui arribar a regenerar 100 hm³.

El **Consorci de la Costa Brava** ja compta amb una llarga trajectòria en aquest sentit. L'any 1989 van impulsar la primera iniciativa en aigües regenerades amb el reg del nou camp de golf del Mas Nou a Castell – Platja d'Aro.

Consorci de la Costa Brava

Benidorm recupera, aproximadament, el 96 % de l'aigua que consumeix i el 36 % es reaprofita. Actualment, estan treballant per disposar d'una xarxa d'abastament amb aigua regenerada per al reg de zones verdes urbanes, la neteja de carrers i els usos recreatius de la ciutat.

La reutilització i regeneració d'aigua també és possible des de la iniciativa privada. L'**Hotel Samba de Lloret de Mar** n'és un exemple. Actualment, disposa d'un sistema de reutilització d'aigües residuals que li permet recollir i tractar les aigües grises de les més de 400 habitacions de les que disposa i poder-les tornar a dipositar a les cisternes dels lavabos. Amb això, ha aconseguit estalviar 260.000.000 litres d'aigua.

Hotel Samba de Lloret de Mar

Es palesa la necessitat d'inversió en noves infraestructures de depuració i reutilització d'aigua

En els establiments de càmpings també s'ha instaurat aquesta mesura. El **càmping los Escullos**, de Cabo de Gata, disposa d'uns mòduls amb biofiltres que s'han instal·lat a les jardineres on arriben les aigües grises derivades de les dutxes, les quals es tracten i a partir d'allà són redistribuïdes.

càmping los Escullos

L'aigua dessalada (aigua de mar potable) també és una opció encara que més cara, ja que necessita més energia. No obstant això, la manca d'aigua a moltes regions habitades del món n'han impulsat la seva implementació. Canàries n'és un exemple.

“

L'aigua dessalada també és una opció però aquesta és més cara, ja que necessita més energia

Entre Gran Canària i Lanzarote es produeix al voltant del 45 % de l'aigua dessalada de tota Canàries. El mètode s'ha estès als hotels de les illes (l'hotel **Ritz-Carlton Abama**, de Tenerife; Fuerteventura Barceló Corralejo Bay; entre altres).

Ritz-Carlton Abama

Actualment estan treballant per minimitzar l'elevat impacte energètic que es deriva d'aquest procés. A les pròpies Illes Canàries, una altra manera de disminuir l'estrès sobre els recursos hídrics és plantar arbres en una zona de l'illa on es pugui maximitzar la captació d'aigua dels núvols a través de la precipitació horitzontal.

La digitalització és un aliat decisiu que pot contribuir a millorar i innovar en el cicle de l'aigua, tal com es fa evident, també, en l'exploració de fonts d'aigua alternatives. A més, està contribuint a ser eficients a un cost cada vegada més raonable.

“

La digitalització és un aliat decisiu que pot contribuir a millorar i innovar en el cicle de l'aigua

A través de la digitalització es faciliten processos i tasques de control, així com la reducció de l'empremta hídrica i el control d'aigua no registrada. També és crucial a l'hora d'identificar fugues d'aigua o anomalies.

Els comptadors intel·ligents són una de les solucions en mercat que més estan proliferant, ja que ofereixen informació en temps real del consum de l'aigua i permeten definir estratègies concretes d'estalvi.

Ja són una realitat en destinacions o ciutats intel·ligents o empreses. Benidorm, novament, en torna a ser exemple amb la seva estratègia emmarcada en el **Hub Dinapsis** que propicia, precisament, una gestió centralitzada i la digitalització d'operacions. Així com **Vibra hotels**.

Hub Dinapsis

Vibra hotels

També, les eines digitals possibiliten simular situacions i fer previsions, especialment en moments d'escassetat. En aquest sentit, Meliá Hotels International ha creat el bessó digital de la infraestructura hotelera de dos dels seus hotels en el marc del **projecte Magnum** i disposar d'un rèplica virtual sobre la qual dur a terme una anàlisi de dades en remot i temps real i monitorar l'impacte en el medi ambient i, especialment, en l'aigua.

Projecte Magnum

Participar en projectes d'innovació i desenvolupament és una bona manera de poder testear noves tecnologies emergents que s'estan introduint en el mercat.

Watertur, precisament, va permetre investigar en tecnologies per la gestió intel·ligent i sostenible del cicle de l'aigua en destinacions turístiques. Els resultats que es van obtenir van ser un sistema de control intel·ligent de la piscina, una eina d'avaluació de la petjada hídrica i de carboni; i un sistema combinat de

tractament per efluenters hotelers a partir d'un reactor anaeròbic de membrana i mur vertical amb sistema bioelectroquímic. La prova pilot es va dur a terme, en aquest cas, al Vilar Rural de Sant Hilari Sacalm.

Watertur

Actualment es troba vigent el projecte **SMARTH2OTEL**, que té com a finalitat investigar i desenvolupar solucions innovadores per a la gestió eficient de l'aigua en establiments turístics.

SMARTH2OTEL

La sensibilització com a palanca de canvi

Sensibilitzar al client o a la demanda és clau per a convertir el turisme en una força tractora de la sostenibilitat i, concretament, de la gestió eficient de l'aigua.

En una enquesta realitzada a 400 turistes de Catalunya durant el setembre de 2021, el 56 % va afirmar que en la seva vida quotidiana tenien consciència mediambiental però alhora reconeixen que no adoptaven hàbits sostenibles. Això traslladat en l'àmbit turístic representava que només un 10 % estaven compromesos durant les vacances.

Gràfic 5.

La consciència mediambiental durant les vacances (%)

Font:

Preverisk Group. (2021, novembre).

Catalonia survey report. Wat'save reuse.

Recuperat de <https://lifewatsavereuse.eu/results>

Cal tenir en compte que hi ha un factor d'origen que hi incideix, ja que, per exemple, els turistes de fora de la conca de mediterrània, menys

afectats per situacions d'estrès hídric, són menys propensos a participar en pràctiques d'estalvi d'aigua.

Malgrat aquestes dades, s'observa una tendència canviant, poc a poc, en el comportament de la demanda. En termes generals, en els propers anys un 70 % dels consumidors es mostraran disposats a pagar més per productes qualificats com a sostenibles segons un estudi d'**IBM**.

IBM

Des del sector s'han de treballar els missatges a transmetre en la direcció d'indicar que la sostenibilitat és sinònim de millor qualitat. Per això, és clau que el client disposi d'informació de totes les iniciatives que s'estan impulsant i de les experiències sostenibles que hi ha en el seu entorn durant les seves vacances.

Implementar campanyes de comunicació que posin en relleu la importància de l'estalvi d'aigua així com promoure la conscienciació dels usuaris i *stakeholders* respecte al seu consum eficient va ser, precisament, un dels objectius del projecte europeu **Life wat'savereuse**.

Life wat'savereuse

Dins de les iniciatives de divulgació, l'any 2022 es va presentar la campanya "**Together for water**" liderada per l'Agència Catalana de l'Aigua. Aquesta compta amb un portal en quatre idiomes, que és molt visual, i pretén sensibilitzar els turistes compartint la situació hídrica actual de Catalunya.

Together for water

A més, la campanya compta amb la implicació dels establiments hotelers catalans, que en fan difusió, així com de les oficines de turisme de diversos municipis.

Detalls informatius de la campanya
"Together for water"

Val a dir que per tal d'incidir en els hàbits de la demanda és interessant plantejar campanyes que cridin a l'acció directa i a implicar a les persones. Incorporar elements com la gamificació contribueix favorablement en aquest sentit.

Per exemple, **Yurbban hotels** dins del seu programa "Around" ha impulsat una acció en la que proposen el repte als seus clients realitzar dutxes de quatre minuts de durada. Per fer-ho han col·locat un rellotge d'arena a les mampares de les dutxes per a controlar-ne el temps. **Barceló Hotel Group** també ha llançat la iniciativa "**Song 4 showering**" que consisteix en la creació d'una llista de cançons a la plataforma musical de Spotify que, amb una durada de 4 minuts cada peça musical, serveix de referència temporal per saber l'estona que estàs a la dutxa. Es pot accedir a la llista en qüestió escanejant un codi QR disponible a les dutxes de tots els hotels de la companyia i a través del perfil particular de Spotify de cadascú.

[Yurbban hotels](#)

[Barceló Hotel Group](#)

[Song 4 showering](#)

Usos i gestió de l'aigua en l'activitat turística

Informes del LAB IIT 1/2023

Aquesta publicació és una síntesi d'un informe sobre aigua i turisme i l'estudi de casos pràctics elaborat al llarg del 2023 per part del LABIIT de Consultoria Tecnològica del Centre Tecnològic Eurecat amb el suport del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona. També reflecteix les aportacions realitzades pels ponents a la Jornada 'L'impacte del canvi climàtic en l'ús de l'aigua, un repte actual en el sector turístic' organitzada el mes de maig de 2023.

S'han recollit les aportacions, que agraïm, de Carles Ibáñez del Centre de Resiliència Climàtica (CRC) d'Eurecat; Sergi Compte, Catalan Water Partnership; Gemma Puig, meteoròloga de TV3 i Catalunya Ràdio; Sandra Casas, Eurecat; Laura Pérez, Samba Hotels; Gerard Bofill, Hotel Can Buch; i Maria Àngels Marí, Aliança per l'Aigua.

Redacció: Sara Mestre, consultora en turisme i cultura d'Eurecat.

Consell Editorial: Salvador Anton, director científic de l'àrea de Turisme d'Eurecat; Xavier Cubeles, responsable de turisme i cultura de consultoria tecnològica d'Eurecat; i Sara Mestre, consultora en turisme i cultura d'Eurecat.

Per ampliar la informació:

Vídeos de la jornada a Youtube:

[Vídeos de la jornada a Youtube](#)